

Hvordan Korset ble et Sverd

RICHARD BOOKER

Hvordan Korset ble et Sverd

Richard Booker

ALEF forlag

Hvordan Korset ble et Sverd
Første opplag på norsk 2000

Originalens tittel: How the Cross Became a Sword
Copyright © 1994 av Sounds of the Trumpet, Inc.,
Huston, Texas USA

Oversatt av: Grete Wang
Grafisk formgivning og produksjon: ALEF forlag
Utgitt på norsk av: ALEF forlag
Omslags design: Michael Washer

ISBN 82-8027-001-9
1.opplag 2000

Innholdsfortegnelse

Innledning	1
Det første jødiske opprør	2
Det andre jødiske opprør	4
Den rabbiniske jødedom trer frem	6
Ikke-jødisk kristendom	9
Et gresk verdenssyn	10
Uttalelser fra kirkefedrene	12
Augustins verker	15
”Kristusmorderne”	16
Den allegoriske tolkningen av Skriften	21
Origenes og skolen i Alexandria	22
Hedningegjøringen av kristendommen	26
Korstogene	31
Antisemittisme	32
Inkvisisjonen	33
Luther – Holocausts teolog	34
De russiske pogromene	35
Holocaust	36
Antisjionisme	40
Det kristne svar	42
Litteraturliste.....	44

Forord

I det fjerde århundre, levde det en mann som het Johannes Krysostomos (344 – 407 e.Kr.). Han var biskop i kirken i Antiokia. Denne biskopen var en stor taler. Navnet hans betyr endog ”Gullmunn”. Han hadde voldsom innflytelse og blir ansett for å være en av de aller største av de tidlige kirkefedre.

Johannes Krysostomos hadde imidlertid et problem – han hatet jødene. Han beskyldte hele den jødiske rase for å være skyldig i Jesu død og han arbeidet for å skille kristendommen fra dens jødiske røtter.

Johannes Krysostomos holdt en serie på åtte prekener, der han talte voldelig imot jødene. Talene hans ble skrevet ned og ble spredt vidt omkring. Selv om mange av kirkefedrene gikk svært hardt ut mot jødene, var Johannes Krysostomos den som var mest ondsinnet. Talene hans fikk antisemittismens ild til å flamme opp og dette ble kirkens offisielle lære og praksis i de neste 1.600 årene.

Serien om De jøde-kristne forhold, ble skrevet for å motbevise og gå i rette med Johannes Krysostomos. De ble skrevet for å uttrykke kjærlighet det jødiske folk. Å kalle kirken til å gjøre bot for sin antisemittiske fortid og å hjelpe kirken til å forstå Guds evige hensikter for det jødiske folk og for nasjonen Israel.

Talene som ble holdt av Johannes Krysostomos, satte i gang en hatets arv mot det jødiske folk. Dette hatet har vi fremdeles med oss i dag.

Serien om De jøde-kristne forhold ble skrevet i håp om at den vil være med å skape en ny begynnelse med kjærlighet og forståelse mellom kristne og jøder.

SHALOM!

Hvordan Korset ble et Sverd

Nylig møtte jeg en jødisk kvinne, som anerkjente Jesus som sin Messias. Da hun delte sin tro med en slektning, reagerte slektningen slik: ”Jøder tror ikke at Jesus er Messias fordi de kristne hater oss.”

Naturligvis er det mange jøder som tror på Jesus som deres Messias, på samme måte som det er mange kristne, som ikke hater jøder. Men denne slektningens uttalelse, uttrykker den tragiske historien når det gjelder forholdet mellom jøder og kristne, de siste 1.800 årene.

Det var med kunnskapen om det hatet den kristne kirke viste gjennom sin behandling av jødene, at Adolf Hitler kunne skrive følgende i boken, *Mein Kampf*: - Derfor tror jeg i dag, at jeg handler i overensstemmelse med den Allmektige Skaper, ved å forsvare meg selv mot jøden, jeg kjemper for Herrens sak” (Adolf Hitler, *Mein Kampf*.)

Hvordan kunne en bevegelse som begynte med en sekt innenfor jødedommen, med en jødisk Frelser, legge grunnen for en slik arv av hat mot det jødiske folk? Hvordan kunne korset, Guds symbol på kjærlighet, bli et sverd, kirkens symbol på hat?

De to fundamentale, medvirkende årsakene til denne tragedien var at

- (1) Kristendommen ble atskilt fra dens jødiske røtter, deretter fulgte
- (2) Hedningenes (ikke-jødene) godkjenning av hedenommen og kirkens tilpasning til denne.

Hvordan dette skjedde, er emnet for denne lille boken. Det er min bønn at Gud vil bruke denne informasjonen til å hjelpe og være med på å bringe forsoning mellom kristne og jøder, etter som tiden er kommet for oss å knytte våre hjerter sammen, på tross av våre ulikheter.

Det første jødiske opprør

Det var flere hendelser som skilte kristendommen fra dens jødiske røtter og sådde antisemittismens frø de første århundrer av kirkens historie.

Den første av disse hendelsene var *Det første jødiske opprør*, startet av selotene i 66 e.Kr. Det var over i 73 e.Kr., med slaget på Massada, der 967 seloter tok sine egne liv, for ikke å bli tatt av romerne.

Selotene var nasjonalist-tenkende jøder, som hatet romerne og ville drive dem ut av Israel. De hadde betydelig innflytelse hos vanlige folk og ventet på det beleilige øyeblikk, da de kunne samle dem mot romerne.

Da den romerske guvernør, Florus, angrep jødene, stanset Elazar, Tempelets yppersteprest, ofringene av det stadige (daglige) offer. Dette gjorde han vegne av keiseren, som var syk. Nå kom det beleilige øyeblikket som selotene hadde ventet på. De beveget seg raskt mot romerne.

Den romerske generalen, Flavius Vespasian begynte med å stanse opprøret i Galilea, men han ble kalt til Rom for å bli keiser da Nero døde i 68 e.Kr. Sønnen hans, Titus, tok kommandoen og ødela Jerusalem og det jødiske Tempel i år 70 e.Kr.

Titus hadde 80.000 godt drillede, romerske soldater under sin kommando. Beleiringen varte i 6 måneder og endte den 9.Av (juli – august). Ironisk nok var det nettopp på denne datoen Nebukadnesar ødela Salomos Tempel i 586 f.Kr. (Jer 39:2)

Omtrent en million jøder ble drept under denne beleiringen av Jerusalem. Mange av de overlevende ble solgt som slaver til utenlandske kjøpmenn. Disse ble tatt med og spredt rundt, til de forskjellige nasjonene i verden. Dette var ganske sikkert en av de største tragedier i det jødiske folkets historie.

Forut for denne katastrofen hadde Jerusalem vært et senter for gudsyndyrkelse for både jødedommen og kristendommen. De jødiske troende var et stadig vitnesbyrd for både jøder og hedninger, når det gjaldt Jesu- og kristendommens jødiskhet.

Da det imidlertid ble klart at romerne kom til å gå til angrep på Jerusalem, flyktet mange fra byen og søkte tilflukt i Pella, en by som lå omkring 90 km nordøst for Jerusalem. De flyktet ikke fordi de var feige og forlot sine jødiske brødre. De flyktet fordi Jesus hadde sagt at det var det de skulle gjøre.

Jesus ga en profeti om nettopp Jerusalems ødeleggelse, til sine etterfølgere. *”Men når dere ser Jerusalem omringet av krigshærer, da skal dere vite at byens ødeleggelse er nær. Da må de som er i Judea, flykte til fjells. De som er inne i byen, må gå ut, og de som er ute på landet, må ikke gå inn i byen.”* (Luk 21:20-21)

I henhold til Eusebios i *Kirkens historie* (s 156 – eng.utgave), var det femten biskoper i kirken (alle var

jødiske), som enten ble i Jerusalem eller kom tilbake fra Pella. De ledet kirken helt fra Peters tid og til det andre jødiske opprøret.

Det overlevende jødiske samfunnet anså dem for å være forrædere. *Og siden mange av de jødisk troende ikke var i Jerusalem lenger, var det ikke så lett å oppfatte kristendommen som en sekt av jødedommen.* Derfor begynte nå en større splittelse mellom de (Jesus) troende jødene og deres ikke troende jødiske brødre. Videre skjedde det, at da Tempelet i Jerusalem ble ødelagt, var det ikke-jødiske byer, som ble hovedsete for den kristne tro. Jerusalem ville ikke lenger være ”Moderbyen” for kristendommen.

Det andre jødiske opprør

En annen viktig begivenhet som skilte kristendommen fra dens jødiske røtter, var *det andre jødiske opprør*. Man skulle tro at den fryktelige ødeleggelsen romerne forårsaket, hadde brutt ned den jødiske viljen til å stå imot. Men den gjorde ikke det! Et nytt håp om frihet reiste seg en generasjon senere. Dette håpet kom i form av en ”som ønsket å være” en militær Messias. Hans navn var Simon Bar Kochba. Simon Bar Kochba hevdet at han var Befrieren, som skulle styrte det romerske trelldomsåket.

Denne frihetsforkjemperen ledet det jødiske folk i den neste opprørskrigen mot romerne i år 132 e.Kr. Han ble støttet av den høyt aktede Rabbi Akiba, som overbeviste de kjempende svermerne om at Bar Kochba virkelig var

Messias. Ja, det var til og med Rabbi Akiba som ga Simon navnet ”Bar Kochba”, som betyr ”Stjernesønnen”. Dette er en Messiansk tittel fra 4. Mosebok. (4 Mos 24:17)

Opprøret varte i tre år, men ble knust av den romerske keiser Hadrian, i år 135 e.Kr. Hadrian slaktet nådeløst ned jødene. Over 500 000 ble drept. Han ødela Jerusalem fullstendig og reiste et tempel til ære for Jupiter, på stedet der det jødiske Tempel hadde stått.

Jødene som overlevde, ble solgt som slaver til de samme utenlandske kjøpmennene som tidligere hadde tatt med seg deres foreldre og besteforeldre. Jerusalem ble erklært ”utenfor rekkevidde” for jøder. Som enda en fornærmelse mot jødene, omdøpte keiser Hadrian landet Israel etter deres fiende fra gammel tid, filisterne. Han kalte landet for Filistea eller *Palestina*! Han omdøpte Jerusalem til ære for både seg selv (Hadrian Aelius) og Jupiters tempel på Capitoline høyden i Rom. Han kalte Jerusalem for ”Aelia Capitalina”.

Det andre jødiske opprør var ikke bare en katastrofe for det jødiske folk, men det var også en betydningsfull utvidelse av kløften som skilte de troende jødene fra det større jødiske samfunn. Enda en gang nektet de (Messias) troende jødene å kjempe. De kunne ikke støtte opprøret på grunn av Bar Kochbas krav om å være Messias.

De troende jødene anerkjente Jesus som Messias. De kunne derfor ikke følge Bar Kochba. Selv om Rabbi Akiba anerkjente en *falsk Messias*, ble han dypt æret, mens de troende jødene igjen ble stemplet som forrædere.

Det faktum at det jødiske lederskapet støttet Bar Kochba var et signal til de troende jødene om deres endelige forkastelse av Jesus som Messias. Det er ironisk at senere rabbinsk undervisning dro Bar Kochbas krav i tvil. De refererte til ham som ”Bar Koshba”, som betyr ”Løgneses Sønn”.

Den rabbinske jødedom trer frem

En tredje begivenhet som skilte kristendommen fra sine jødiske røtter, var tilsynekomsten av *rabbinsk jødedom*.

De jødiske religiøse lederne som overlevde det første jødiske opprør, samlet seg i Javne, en liten by som lå i nærheten av den moderne byen Joppe. Disse religiøse lederne tilhørte den fariseiske retningen av jødedommen. Deres mål med samlingen var å omorganisere jødedommen, slik at den kunne overleve uten den virkelige kjernen av dens tro; tempelet, sonoffer tjenesten og prestedtjenesten. Sanhedrin (Det Høye Råd) kom også sammen i Javne.

Overlevelses strategien var å danne et teologisk senter, der rabbinerne kunne utvikle og undervise sin omorganiserte jødedom.

Det fantes to ledende fariseiske skoler på den tiden og de konkurrerte med hverandre. Shammai skolen hadde et svært nasjonalistisk; pro revolusjonært syn. I dag ville vi snakke om dem som høyre-radikale fundamentalister, som holdt seg til en svært streng tolkning av jødiske lover og tradisjoner. Hillel skolen var mer moderat. Rabbinerne bestemte at Hillel skolens undervisning skulle danne

hoved fundamentet - og på det skulle de gjenoppbygge sin omorganiserte jødedom.

Et svært viktig trekk ved dette var, at rabbinsk jødedom i mindre grad skulle legge vekt på å vente på en Messiansk befrier, mens de troende jødene og senere, de hedninge kristne, håpet på at Jesus snart skulle komme igjen.

En av Hillels elever, Johanan ben Zakkai, var den første lederen av Javne akademiet. Han var en realist, som erkjente at det var behov for en endring av jødedommen, hvis den skulle klare å overleve i en post-tempel periode.

Hvis, for eksempel, en student spurte rabbi Zakkai om hvordan de kunne søke soning uten et offer, svarte han at gode gjerninger skulle ta plassen til ofringene. Moses sa at ofre var nødvendig for soning. (3 Mos 17:11)

Rabbinsk jødedom måtte, av nødvendighets grunner, bli en gjerningenes religion, mens derimot kristendommen skulle vektlegge soningen gjennom Jesu offerdød.

Rabbinsk jødedom skulle legge vekt på leveregler i den verden vi lever i nå, mens kristendommen skulle legge vekt på et personlig forhold, med Jesus som den "Levende Torah" og sette søkelyset på livet etter dette.

Mens rabbi Zakkai la grunnen for jødedommen, var det hans etterfølger, rabban Gamaliel II (90 – 115), som ga den anerkjennelse og aksept. Han kalles for "rabban" i stedet for rabbi, på grunn av sin status blant de tidlige jødiske vise.

Hans bestefar var rabban Gamaliel, som var en første classes leder av Sanhedrin (det Høye Råd), slik det er beskrevet i Apostlenes gjerninger. Det var hans kloke råd

til Sanhedrin som fikk dem fra å drepe Jesu disipler. Han sa: *”Og nå sier jeg dere: Hold dere fra disse menn og la dem være i fred! For er dette råd eller dette verk av mennesker, så vil det gå til grunne. Men er det av Gud, vil dere ikke kunne ødelegge det. Ta dere i vare så dere ikke må finnes i strid mot Gud!”* (Ap gj 5:38-39)

I henhold til Ap gj 22:3, hadde rabban Gamaliel en enestående elev, som også var bestemt for storhet. Hans navn var Saul, senere kalt for Paulus, Jesu Kristi apostel.

Rabban Gamaliels far var også en høyt respektert leder før ødeleggelsen av Tempelet i år 70 e.Kr.

Det er blitt hevdet at på den tiden Rabban Gamaliel var leder, ble grensene for rabbinsk jødedom satt og en bønn om fordømmelse ble bedt over de jøder som ikke var i overensstemmelse med den standard som var fastsatt av rabbinerne. Et resultat av dette var at jødiske Jesustroende ble sett på som kjettere og ble ekskludert fra det rabbinske religiøse samfunn. Ulykkeligvis skilte denne handlingen formelt synagogen og kirken.

Senere i det andre århundre, ble senteret for rabbinsk jødedom flyttet fra Javne til Tiberias. Det var da rabbi Judas, ”Prinsen”, samlet den ”Jødiske muntlige Lov” og satte den i skriftlig form. Denne skrevne samlingen ble kalt for *Mishna*. Den ble fullført i omkring 220 e.Kr.

Rabbinerne trodde at da Gud ga Moses den skrevne lov, ga Han også det jødiske folket en muntlig lov eller tradisjon, som skulle lede dem til å leve etter den skrevne lov. Som et resultat av dette, betraktet rabbinerne den muntlige som et hellig skrift, sammen med den skrevne lov.

Den muntlige loven ble lært utenat og ble overlevert fra rabbi til elev. Når så jødene ble spredt rundt i nasjonene, ble det viktig å kunne dokumentere den muntlige loven.

Mishna er en lovbok, som ble den rabbinske jødedommens stiftelsesdokument, helt fra den tiden og frem til i dag.

Rabbinerne la Mishna til Tanakh (det Gamle Testamentet), basert på deres muntlige tradisjoner. De kristne la til det Nye Testamentet, basert på Jesu liv og apostlenes lære.

Vi oppsummerer: Kristendommen ble skilt fra sine jødiske røtter som et resultat av det første og andre jødiske opprør og ved den rabbinske jødedommens tilsynekomst. På grunn av disse begivenhetene, ble hovedsetet for kristendommen flyttet fra Jerusalem til hedenske byer. Jesu etterfølgere ble sett på som forrædere og kjettere, som måtte tape så mye som mulig av sin jødiske identitet. Jødedom og kristendom la to forskjellige bøker til deres Hellige Bok og på den måten gikk de hver sin vei.

Ikke-jødiske kristendom

Den andre grunnleggende, medvirkende faktor, som bidro til kristen antisemittisme var, at de ikke-jødiske kristne først godkjente hedensk tradisjon og senere, at de gjorde kristendommen til en ikke-jødisk religion. Det var fire hovedelementer i denne utviklingen.

Et gresk verdenssyn

Den første utviklingen var de tidlige kirkefedrenes *greske verdenssyn*.

Som tidligere nevnt, begynte kristendommen som en sekt av jødedommen. Det er en kjensgjerning at de tidlige kristne var kjent som nasareere.

Jesus (Yeshua på hebraisk) ble født inn i en jødisk familie og levde hele sitt liv som en praktiserende jøde. Hans etterfølgere var jøder. De hadde sin helligdag på lørdag, gikk i Synagogen og feiret de jødiske høytidene. De anerkjente Jesus som den jødiske Messias og skrev det Nye Testamentets Skrifter.

De jødiske Jesustroende hadde stor fremgang i å spre sitt budskap til hedningene. På en måte kan vi si at de var for fremgangsrike. Hedningene (ikke-jødene) ble lederne for denne nye kristne tro.

For det meste tok disse ikke-jødiske kristne lederne, svært lite hensyn til det jødiske folk. *Mange av dem ga undervisning i gresk filosofi og de tok med seg et gresk verdenssyn inn i kirken.* De manglet den nødvendige jødiske bakgrunnen, som ville ha hjulpet dem til å bevare kirkens bånd til sine jødiske røtter. Selv om de tok imot Jesus i sine hjerter, var det Platon som styrte deres sinn.

Dessuten ble resultatet av deres forsøk på å blande gresk filosofi inn i Tanakh (det Gamle Testamentet), at de tok opp i seg læresetninger og oppfatninger, som ofte var mer gresk orientert enn jødisk. Dette igjen betyr, at de ikke var bibelske!

For eksempel lærer Bibelen at Gud skapte en verden som var overmåte god. (1 Mos 1:31) Selv om verden har kommet under syndens forbannelse, skal vi få oppleve Guds nåde i denne verden og få uttrykke Hans nåde i våre liv, overfor det samfunnet vi lever i, gjennom nestekjærlighet. Den viktigste institusjon, innsatt av Gud for å gi uttrykk for Hans nåde, var og er fremdeles, ekteskapet og familien. *Det var meningen at vi skulle velsigne Gud for alt som er godt og tilbe Ham med vårt legeme, vår sjel og vår ånd i denne verden.*

Platon lærte at den fysiske eller materielle verden var ond. Ut fra dette syn, innførte han begrepet om at vårt sinn måtte være rettet inn mot det som var fjernt fra dette livet og søke å flykte fra denne verden. Mens Jesus sa: *"Salige er de saktmodige, for de skal arve jorden"* (Matt 5:5), kunne Platon ha ledet an i kirkekoret, mens de synger *"Denne gamle verden er ikke mitt hjem, jeg er bare på gjennomreise"*. Selv om Jesus sa: *"Gå derfor ut og gjør alle folkeslag til disipler..."* (Matt 28:19), har den ikke-jødiske kirke tatt til seg Platons filosofi og gått stille inn i sitt kloster.

Gud sa: *"Så sa Gud Herren: Det er ikke godt for mennesket å være alene."* (1 Mos 2:18). Men kirken så på ekteskapet som en dårligere livsform og forherliget sølibatet. I stedet for at prestene giftet seg og fikk gudfryktige familier, ble de munker for å vise at de fornektet kjødets syndige lyster. For å kunne være åndelige, måtte de være alene og ulykkelige.

Mens Bibelen sier: *"Det dere gjør, gjør det av hjertet, som for Herren og ikke for menneske,"* (Kol 3:23) lager kirken et skille mellom det hellige og det verdslige. Det

hellige er det som skjer i kirkebygningen på søndag, mens alt annet er verdslig. Som et resultat av dette måtte folk oppføre seg ”åndelig” på søndag, mens de var fri til å leve for seg selv resten av uken.

Frelsen ble en måte man kunne rømme fra denne verdens ondskap på, i stedet for at den var et hjelpemiddel til at verden kunne bli forløst.

I stedet for å være seg Guds Rike bevisst, ble kirken bare himmelen bevisst. Tro ble mer et spørsmål om rett måte å tenke på, enn om rett måte å handle på. Ord, læresetninger og religiøse trosbekjennelser erstattet snart gjerninger for et rettferdig levesett.

Kristendom ble kun et personlig anliggende, i stedet for et felles uttrykk fra mennesker som lever ut sin tro som et paktsfellesskap. I stedet for å velsigne Gud for Hans godhet, valgte kirken å velsigne ting som død mat på et fat.

Den greske måten å oppfatte verden på, har hatt innflytelse på kirkens læresetninger og praksis helt siden det andre århundre og har blitt en av hovedårsakene til kristen antisemittisme. Dette er fordi mennesker har en tendens til å se med forakt på dem som har holdninger og skikker som er annerledes enn ens egne.

Uttalelser fra kirkefedrene

På grunn av denne greske innflytelsen i deres liv og mangelen på hebraisk perspektiv over Bibelen, var de fleste av de tidlige kirkefedrene meget antisemittiske i sin

tenkemåte. De ga uttrykk for dette gjennom sine taler og skrifter, som i aller høyeste grad var negative og provoserende når det gjaldt jødene.

For eksempel hevdet Justin Martyr (100 – 165 e.Kr.) at Guds Pakt med jødene ikke lenger var gyldig og at hedningene (eller ikke-jødene) hadde erstattet jødene i Guds frelsesplan.

Ignatius, som var biskop i kirken i Antiokia tidlig i det andre århundre, skrev at hver den som feiret påske sammen med jøder, eller mottok symboler som hadde med den jødiske feiringen å gjøre, var delaktige med dem som drepte Herren og Hans apostler.

Tertullian (160 – 220 e.Kr.) var en av de viktigste kristne forfatterne i det andre århundre. Hans arbeid hadde svært stor betydning, når det gjaldt utviklingen av kirkens fundamentale læresetninger. I et av sine skrifter, som ble kalt "*Mot jødene*", ga han hele den jødiske rase skylden for Jesu død.

Klement av Alexandria (150 – 215 e.Kr.) fremhevet heller gresk filosofi enn Tanakh (det Gamle Testamentet), som det viktigste middel Gud ga til hedningene, for å lede dem til Jesus som det endelige "Guds Ord".

Origenes (185 – 253 e.Kr.) anklaget jødene for planleggingen av å drepe kristne.

Eusebios (263 – 339 e.Kr.) skrev kirkehistorien for de første trehundre årene. Han lærte at løftene og velsignelsene i Tanakh var til de kristne og at forbannelsene var til jødene. Han erklærte at kirken var "Guds sanne Israel", som hadde erstattet det bokstavelige Israel i Guds pakter.

Johannes Chrysostomos (344 – 407 e.Kr.) var biskop i kirken i Antiokia og den største av datidens talere. Han holdt en serie på åtte prekener, der han talte voldsomt mot jødene. Han sa at det aldri kunne bli noen tilgivelse for jødene og at Gud alltid hadde hatet dem. Han lærte at det var en ”kristenplikt” å hate jødene. I henhold til Chrysostomos, var jødene Kristi mordere og satantilbedere.

Chrysostomos la ut om at ”Synagogen er verre enn en bordell.... Den er slynglenes hule demonenes tempel, innviet til avguderiets kulter et møtested for Kristi mordere et hus, verre enn en drikkebule et tyvenes reir; et vanryens hus, et skammens hvilested, djevlenes tilfluktssted, fortapelsens svelg og avgrunn Av den grunn hater jeg synagogen jeg hater jødene av samme grunn.” (Malcolm Hay, *The Roots of Christian Anti-Semitism* (New York: Liberty Press, 1981), side 27-28)

Hieronymus (342 –420 e.Kr.) var en kjent Bibelforsker. Hans latinske oversettelse av Skriftene, ble kirkens offisielle Bibel (Vulgata). Hieronymus hevdet at jødene ikke var i stand til å forstå Skriftene og at de burde bli utsatt for hard forfølgelse helt til de bekjente den ”sanne lære”.

Alle Bibelens forfattere trodde at en jødisk Messias skulle opprette et bokstavelig Rike på jorden. Messias skulle regjere over dette riket fra et bokstavelig gjenopprettet Jerusalem i en bokstavelig periode på 1 000 år. Under Messias’ regjering, ville et bokstavelig gjenopprettet Israel bli hodet over aller verdens nasjoner. Dette bokstavelig Gudsrikets velsignelser ville komme til

hedningene gjennom den bokstavelige nasjonen Israel, mens de lever under Messias' bokstavelige regjering, når Han bokstavelig sitter på den bokstavelige Davids Trone.

Denne ”bokstavelige” Bibeltolkningen var ikke sammenlignbar med erstatningsteologiens undervisning om kirken som Guds Rike. Selv om det er to riker som er Guds Riker, et bokstavelig og det andre åndelig, valgte kirken fullstendig å overse det bokstavelige riket og anerkjente bare det åndelige riket. Dette var fordi åndeliggjøringen av Riket var den eneste måten kirkefedrene kunne stadfeste sin teologi på: *At kirken var det sanne Israel, som hadde erstattet det bokstavelige Israel.*

Kirken, i samarbeid med den kristne keiseren, ville opprette det åndelige Guds Rike i hjertene på hele menneskeheten over hele verden.

Augustins verker

Augustin (354 – 430 e.Kr.) var den teologen som utredet denne nye tolkningen av Skriften for kirken og for verden forøvrig. I sitt verk ”*Guds By*”, brukte Augustin Origenes sin allegoriske tolkningsmetode av Skriftene og åndeliggjorde forholdet mellom kirken og jødene i de begivenhetene som hadde sammenheng med endetiden og med Guds Rike. Han skrev at Guds Tusenårsrike ikke var bokstavelig, men åndelig. Han lærte at Guds Rike var nå og ikke fremtidig og at det bare eksisterte i åndelig forstand i menneskenes hjerter.

Hvis du godtar Augustins verk, tror du at du nå lever i Guds tusenårsrike på jorden, dette riket er kirken, og du

er innbygger i det Nye Jerusalem, som er åndelig. Djevelen er effektivt bundet og du er med å opprette Guds Rike på jorden.. Når du har erobret verden for Gud, vil Jesus komme til jorden og evigheten begynner.

Hvis du tror på dette eventyret, kunne jeg tenke meg å tilby deg for salg, litt PLO eiendom på Gaza stripen....

Dette triumferende kirkesyn ga seg utslag i en form for kristent overherredømme over jødene, som for alltid skulle ydmykes og nedverdiges til fattige slaver for sine kristne herrer.

Augustin skrev at jødene fortjente døden, men i stedet for å dø, ble deres skjebne å vandre hjemløse på jorden, som et vitnesbyrd om deres straffedom og kirkens seier over synagogen. Jo større deres ydmykelse er, desto større er kirkens triumf.

Augustins verker ble kirkens teologiske lærebok og hans syn blir fremdeles, den dag i dag, fremholdt i store deler av den kristne verden. Det er ikke så rart at antisemittismen er økende innen kirken.

Takk Gud for at den katolske kirke endelig har erkjent faren ved en slik lære og formelt gått tilbake på mye av den.

”Kristusmorderne”

En annen, svært viktig utvikling innen den ikke-jødiske kristendom, var at kirkefedrene la skylden for Jesu død på hele den jødiske rase. De forsto ikke at det ikke var ”én jødisk stemme” som talte for hele nasjonen.

I det første århundre, ble jødene delt inn i fem hovedgrupper. Disse var saddukeerne, fariseerne, selotene, esseerne, og de jødiske kristne (messiansk troende.)

Saddukeerne var prestene, som kontrollerte og administrerte offergudstjenestene ved Tempelet. Siden Tempel gudstjenestene var de viktigste elementene i det jødiske livet i Jerusalem, hadde saddukeerne meget stor makt. De var i hovedsak en ”overklasse”, en aristokratisk gruppe, som levde svært godt i en gresk-romersk verden. På grunn av deres innflytelse og makt, var de mistenksomme overfor all aktivitet som muligens kunne true deres posisjoner. Ødeleggelsen av Tempelet i 70 e.Kr. gjorde slutt på saddukeerne.

Den andre hovedgruppen var fariseerne. De var hovedsakelig ”middelklasse” gruppen. De hadde det ikke godt i den gresk-romerske verden og identifiserte seg med folket. Mens saddukeerne eide massens lommebøker, var det fariseerne som fikk deres hjerter.

Fariseerne var de opprinnelige lærerne i Tanakh (Gamle Testamentet) og Mishna (den muntlige Loven). I motsetning til saddukeerne var de ikke politikere. På grunn av at de la så stor vekt på Bibelen, tradisjonen og synagogen, overlevde de den romerske ødeleggelsen og grunnla jødedommens rabbinske system ved Javne. Det var denne jødedommen som la grunnen for jødisk tro og praksis i de århundrene som fulgte.

En tredje jødisk sekt var selotene. Som tidligere nevnt, var selotene nasjonalistisk innstilt og de ønsket å styrte romerne med makt. De var revolusjonære og de døde i

det første og det andre jødiske opprør. Det var medlemmer av denne gruppen som begikk kollektivt selvmord på Massada.

En annen jødisk sekt var esseerne. Esseerne var en asketisk gruppe og noen mener at det var dem som grunnla Qumran samfunnet og skrev Dødehavsrullene. Romerne ødela dette samfunnet i 68 e.Kr.

De jødiske kristne (messiansk troende) overlevde det første og det andre jødiske opprør. Siden de var i eksil, mistet deres bevegelse snart sitt jødiske særpreg og vokste inn i en ikke-jødisk kristendom som var hugget av fra sine jødiske røtter.

Hvem var det egentlig som drepte Jesus? De bibelske nedtegnelsene er helt klare. Gud selv tok initiativet til Jesu død, som soning for våre synder, både jøders og ikkejøders (hedninger).

Profeten Jesaja skrev om Jesus: *"Sannelig, våre sykdommer har han tatt på seg, og våre piner har han båret. Men vi aktet ham for plaget, slått av Gud og gjort elendig. Men han ble såret for våre overtredelser, knust for våre misgjerninger. Straffen lå på ham, for at vi skulle ha fred, og ved hans sår har vi fått legedom."*(Jes 53:4-5)

Jesus hadde også del i sin egen død. Han ga villig sitt liv som et offer for våre synder. Jesaja skriver videre: *"Han ble mishandlet, og han ble plaget, men han opplot ikke sin munn, lik et lam som føres bort for å slaktes, og lik et får som tier når de klipper det. Han opplot ikke sin munn."* (Jes 53:7)

Jesus må ha tenkt på Jesajas ord når han sa: *”Derfor elsker Faderen meg, fordi jeg setter mitt liv til for at jeg skal ta det igjen. Ingen tar det fra meg, men jeg setter det til av meg selv. Jeg har makt til å sette det til, og jeg har makt til å ta det igjen. Dette bud fikk jeg av min Far.”* (Joh 10:17-18)

I Guds tidskalender, var det etniske folket som korsfestet Jesus i virkeligheten både jøder og romere. Men det var verken alle jødene eller alle romerne som korsfestet ham. Tvert imot, mange jøder anerkjente Jesus som Messias, mens de fleste romere aldri hadde hørt om Jesus på den tiden han døde.

Jesu liv og virke frembragte en enorm åndelig oppvåkning blant det jødiske folk. Hans ord og gjerninger ga håp til vanlige mennesker, som fulgte ham i tusenvis. Folkemengden var så stor, at Jesus noen ganger var nødt til å komme seg bort fra dem. (Les Mark 2:45; 3:7-9)

Selv om mange i folkemengden bare var nysgjerrige søkende, trodde et betydelig antall på Jesus som Messias. Ja, det var faktisk et meget stort antall jøder som fulgte Jesus. Han ble en trussel for det etablerte lederskapet, som nøye fulgte med alle som trakk til seg menneskemengder.

Det fantes en liten gruppe religiøse og politiske ledere, som ønsket å korsfeste Jesus, fordi de var misunnelig på Hans berømmelse og redde for at han skulle skake opp deres behagelige forhold til romerne.

Johannes skrev: *”Yppersteprestene og fariseerne kalte da Rådet sammen og sa: Hva skal vi gjøre? For denne mannen gjør mange tegn. Lar vi ham holde på slik, vil*

alle tro på ham. Så kommer romerne og tar både vårt hellige sted og vårt folk. Men en av dem, Kaifas, han som var yppersteprest dette året, sa til dem: Dere forstår ingenting! Dere tenker heller ikke på at det er til gagn for dere at ett menneske dør for folket, og ikke hele folket går til grunne..... Fra den dagen la de planer om å drepe ham.” (Joh 11:47-50, 53)

Markus skrev at Pilatus visste at de religiøse lederne overleverte Jesus til ham, på grunn av misunnelse. (Mark 15:9-10)

De hedenske romerske myndigheter og romerske soldater var i virkeligheten dem som korsfestet Jesus. Pilatus visste at Jesus ikke hadde gjort noe som Han fortjente dødsstraff for. Men Pilatus var en svak administrator som korsfestet Jesus etter sterkt press fra ypperstepresten, som hisset opp ”mobben”, til å skremme og ydmyke Pilatus, slik at han gikk med på deres krav.

Lukas skrev ”Men de trengte på med høye rop og krevde at han skulle korsfestes. Og deres skrik fikk overtaket. Pilatus felte da den dom at det skulle skje som de krevde.” (Luk 23:23-24)

Gud kunne lett ha valgt ut en annen etnisk gruppe til å korsfeste Jesus. Det kunne ha vært en hvilken som helst gruppe, amerikanere, franskmenn, PLO, russere, tyskere, nordmenn, kinesere osv. Han valgte jødene og romerne til å oppfylle de profetiske Skriftene. I stedet for å hate dem, bør vi hate synd, fordi det er synd som skiller oss fra Gud og korsfester Jesus.

På grunn av Guds kjærlighet, tillot Han Jesus å betale prisen for vår synd for oss, slik at vi ikke må betale den

selv. Som Jesaja skrev: ”*Vi fór alle vill som får, vi vendte oss hver til sin vei. Men Herren lot den skyld som lå på oss alle, ramme ham.*” (Jes 53:6)

Jøder og hedninger (ikke-jøder) må legge bort steinene sine og elske hverandre på tross av forskjellene mellom dem. Vi er ikke nødt til å være enige om Messias’ identitet for å kunne elske hverandre.

Den allegoriske tolkningen av Skriften

Noe av det viktigste med hensyn til Bibelforståelse er hvordan man tolker Bibelen. Dette fører oss til den neste vanskeligheten mellom den tidlige kirken og jødene.

En tredje viktig utvikling i den ikke-jødiske kristendom, var tilslutningen til den *allegoriske tolkningsmetoden av Bibelen*.

Det finnes visse prinsipper eller regler vi må følge for at vi på en korrekt måte skal kunne tolke Bibelen. En av de aller viktigste av disse reglene er å tolke Bibelen i sin bokstavelige tekstsammenheng (kontekst), hvis ikke sammenhengen indikerer noe annet.

Det er visse uttalelser i Bibelen, vi ikke skal tolke bokstavelig. Disse kalles for ”billedspråk” eller et ”billedlig uttrykk”. Et billedlig uttrykk brukes for å meddele noe annet enn det som er uttrykkets vanlige, bokstavelige betydning. Men hvis ikke den bibelske kontekst klart indikerer noe annet, skal vi tolke Bibelen bokstavelig, slik det står skrevet. Å gjøre noe annet, kan lede oss til alvorlige misforståelser av Skriften.

Ulykkeligvis fulgte ikke de tidlige kirkefedrene dette viktige prinsippet for bokstavelig tolkning. Isteden åndeliggjorde, eller alligoriserte de mye av det de leste. Dette var spesielt tilfelle vedrørende Skriftens behandling av forholdet mellom Israel og kirken og de profetiske Skriftene som hadde med endetidens hendelser å gjøre. Nå skal du få vite hvordan det skjedde.

Origenes og Skolen i Alexandria

En av de viktigste byene i det første århundre, var Alexandria i Egypt. Det var Alexander den Store som grunnla byen i 331 f.Kr. og den ble hovedsenteret for handel og utdanning og hadde kanskje datidens største og viktigste bibliotek.

Siden Alexandria var en gresk by, var det naturlig at den hadde et gresk særpreg og et gresk verdenssyn. Det ble undervist i gresk filosofi, vitenskap og litteratur, samt de greske tolkningsmetoder av de greske mysteriene. *Den greske tolkningsmetode var allegorisk.*

Det fantes en skole som skulle lære opp de nye kristne i Alexandria. Dette var kristendommens første teologiske skole. På grunn av den greske kulturen i Alexandria, la den kristne læreskolen hovedvekt på å smelte gresk filosofi og kristendom sammen. Det ble gjort ved å bruke den allegoriske tolkningsmetoden når Bibelen ble lest.

Den første lederen av skolen var en konvertert stoisk filosof, som het Pantaenus. Han var rektor fram til omkring 180 e.Kr. Hans mest berømte elev var Klement,

som etterfulgte Pantaenus og var rektor ved skolen fram til 202 e.Kr.

Klement ble født i Aten av to hedenske foreldre. Etter at han konverterte til kristendommen, reiste han til Alexandria for å studere under Pantaenus.

Klement blandet gresk filosofi med kristendom for å gjøre kristendommen akseptabel for hedningene. Han lærte at Gud ga filosofien til grekerne for å lede dem til Kristus, den endelige Sannhet, på samme måte som Han ga Tanakh (det Gamle Testamentet) til jødene for å forberede dem for Messias.

Det virker som Klement følte seg mer hjemme med Platon enn med Moses. Det resulterte i at Klement og hans elever vendte blikket mer mot Aten enn de gjorde mot Jerusalem. Klement la et fundament som fremhevet gresk filosofi som forløperen til kristendommen, i stedet for Tanakh (GT) og hans etterfølgere bygget videre på dette. Dette skulle komme til å spille hovedrollen i den harde behandlingen av kristendommens jødiske røtter.

Klement er best kjent for sin berømte elev og etterfølger, Origenes. Det er vanskelig å forstå den betydningen og innflytelsen Origenes fikk, fordi det ikke finnes noen i dag, som er sammenlignbar med ham. Han var den største lærde for sin tid.

Origenes ble født i Egypt, av kristne foreldre i omkring 185 e.Kr. Hans far led martyrdøden i 202 e.Kr. Origenes ønsket seg også martyrdøden, men ble holdt tilbake av sin mor.

Origenes var bare 18 år da han ble rektor ved skolen, i 203 e.Kr. Han holdt denne posisjonen i 27 år. En skole

og et stort bibliotek i Cæsarea, ble også grunnlagt av ham.

Origenes sine kunnskaper i filosofi og teologi var så store at folk fra alle samfunnslag søkte hans veiledning. Hans berømmelse og innflytelse var uten sidestykke over hele den romerske verden, ja til og med hadde han innflytelse hos keiseren.

Origenes brukte den allegoriske tolkningsmetode av Skriftene i sin undervisning. Som tidligere nevnt, benekter den allegoriske tolkningsmetoden den bokstavelige betydning av teksten. Ved å bruke denne metoden, går det an å få teksten til å bety hva man måtte ønske, noe som vanligvis leder til spekulative fantasier og konklusjoner som ikke har noen sammenheng med den sanne meningen med teksten. Ulykkeligvis var det nettopp det som skjedde med Origenes.

Origenes lette etter skjulte meninger bak alt han leste, inkludert Skriftene. Fordi han ikke tok ordentlig hensyn til den naturlige betydningen av teksten, havnet han ved en konklusjon som vokste fram fra hans egen frodige fantasi. Noen av tolkningene og teoriene hans var så meningsløse at mange av hans likemenn begynte å se på ham som en kjetter. I følge dagens normer, ville Origenes med sikkerhet ikke blitt sett på som en ortodoks kristen. Han ble bannlyst mer enn én gang på grunn av sine meninger.

Selv om mange av Origenes tolkninger og teorier ble avvist av både venner og fiender, var hans allegoriske tolkningsmetode av Skriftene, akseptert og det var den metoden som ble standarden. Det er dette systemet som

resulterte i læren om at kirken er det ”nye Guds Israel”, som har erstattet det bokstavelige Israel i Guds plan og hensikter.

Origenes tolket de skriftstedene som lovte dom og forbannelser over Israel, bokstavelig – men han brukte velsignelsene åndelig til kirken. På denne måten åndeliggjorde Origenes Tanakh, og sørget for at den ble godkjent av kirken og av den hedenske verden.

For øvrig vil jeg vise til et skriftsted som Origenes skulle ha tolket allegorisk, det er Matteus 19:12 og der står det: ”For det er gjeldinger som er født slik av mors liv. Og det er gjeldinger som er gjeldet av mennesker, og det er gjeldinger som har gjeldet seg selv for himlenes rikes skyld. Den som er i stand til å fatte dette, han fatte det!” Origenes var her i stand til å fatte det bokstavelig og kastret seg selv!

Under keiser Decius sin regjeringstid (244 –251 e.Kr.) led tusenvis av kristne martyrdøden. Origenes var et spesielt tilfelle. Han ble torturert, men ikke drept. Etter at Decius døde, ble Origenes løslatt fra fengselet og reiste til Tyre for å leve sine siste dager der og her skrev han også ned sine prekener. Han døde i fred i 253 e.Kr., i en alder av 69 år.

Som nevnt, hadde Origenes opprettet en teologisk skole og et bibliotek i Cæsarea med hjelp fra sin venn og elev Pamfilius. Før han døde, underviste Origenes ved denne skolen og mange av hans elever ble de ledende teologene i den tidlige kirken. Elevene til Origenes antok den allegoriske tolkningsmetoden av Skriftene og innførte den som kirkens offisielle lære. Dette la grunnen for

antisemittisme i kirken og den ble påbygget av de etterfølgende generasjonene, helt fram til den puritanske vekkelsen på 1600 tallet.

Pamfilios ble rektor ved skolen i Cæsarea, der han lærte sine elever Origenes' teorier. Hans viktigste elev var en mann ved navn Eusebios (263 – 339 e.Kr.)

Eusebios var en stor beundrer av Origenes og han ansees å være ”Kirkehistoriens Far”. Hans viktigste verk, ”*Kirkelig Historie*”, er den eneste overlevende opptegnelse over kirken gjennom de første 300 årene frem til Konstantins tid.

Eusebios ble biskop i Cæsarea og senere en nær venn og veileder for keiser Konstantin, som antok kristendommen som Roms offisielle religion omkring år 312 e.Kr.

Vi skal nå se hvordan Eusebios påvirket Konstantin med Origenes' allegoriske tolkningsmetode av Skriftene og med hans antisemittiske undervisning.

Hedningegjøringen av kristendommen

Konstantin samlet det romerske riket ved å konvertere det til den kristne religionen. Men den kjempende nye religionen selv, var ikke samlet.

Det var atskillige større stridigheter, som truet med å rive den fra hverandre. En av dem hadde med hvilken dato man skulle feire Jesu oppstandelse å gjøre. Konstantin innkalte til et kirkemøte, med Eusebios ved sin side, slik at han kunne avgjøre dette spørsmålet.

Kirkemøtet i Nikea fant sted i 325 e.Kr. Her ble det bestemt at kirken skulle feire Jesu oppstandelse på søndagen som fulgte den første fullmånen etter vårjevndøgn (21. mars), i stedet for å feire den på den bibelske dato. Den romersk-hedenske kalenderen erstattet den jødiske kalenderen og den jødiske Førstegrødens høytid, oppstandelsens høytid ble til "Easter" (den påsken vi feirer), vårfesten da hedningene tilba Ishtar.

Kirken endret ikke bare datoen for Jesu oppstandelse, den endret også datoen for Hans korsfestelse fra Påske ("Forbigang") til Langfredag.

Romerne dyrket mange guder, men deres høyeste gud var solen. Deres store vinterfestival fant sted den 25. desember, som hedningene så på som solens fødselsdag. I 440 e.Kr. overførte kirken egenrådlig denne datoen til å bli Jesu fødselsdag, for å imøtekomme hedningene. I stedet for å feire Jesu fødsel i forbindelse med den jødiske Løvhyttefesten, som er den mest sannsynlige tiden for Hans fødsel, valgte kirken å hedningegjøre datoen. Da behøver man vel ikke undres over at kristne i tidligere tider, fikk forbud mot å feire jul?

Romerne satte til side en spesiell dag hver uke, da de kunne tilbe solen. De kalte denne dagen for "soldagen". Vi kjenner den som søndag. Staten bestemte at søndag skulle settes til side som en helligdag for å tilbe den kristne gud. På den måten ble den spesielle dagen for tilbedelse endret fra lørdag til søndag.

Den ikke-jødiske hedenske kalender ble tatt i bruk av kirken i stedet for den jødiske, bibelske kalenderen.

Kirken ikke bare æret solguden på søndag, men månegudinnen på mandag og en skare andre oldtidsguder, deriblant Tiu (tirsdag), Woden (onsdag), Tor (torsdag), Frigg (fredag) og Saturn (lørdag – Saturday eng.)

En triumferende Konstantin tvang igjennom disse nye forordningene ved hjelp av statens sverd. Han grunnla antisemittisk politikk og erklærte at forakt for jødene og atskillelse fra dem var den eneste rette kristne holdning. I 339 e.Kr. ble det sett på som en kriminell handling å konvertere til jødedommen.. Denne måten å gjøre det på fra Konstantins side, var en mørk forhåndsvisning av fremtidens jøde-kristne forbindelser.

Det ble ikke bare sett på som en kriminell handling å konvertere til jødedommen, men jøder som anerkjente Jesus som deres Messias, måtte også fornekte sin jødiskhet og konvertere til den ikke-jødiske type kristendom. Det var slik den meningsløse tanken om at jøder som tok imot Jesus som sin Messias, ikke lenger var jøder.

David Stern gir i sin bok *Restoring the Jewishness of the Gospel*, følgende erklæring fra kirken i Konstantinopel, at følgende krevdes av alle jødene som tok imot Jesus som deres Messias:

“Jeg forneker alle skikker, ritualer, lovtrelldom, usyrede brød og hebreernes ofringer av lam og alle de andre hebraiske høytidene, ofre, bønner, bakvaskelser, renselser, innvielser og forsoninger, og faster og nymåner og sabbater og overtro og salmer og

sanger og praksis og synagoger og hebreernes mat og drikke.

Med andre ord, jeg forneker absolutt alt jødisk, hver lov, rituale og skikk - og hvis jeg senere ønsker å fravike og vende tilbake til jødisk overtro, eller blir funnet mens jeg spiser sammen med jøder eller er sammen med dem på deres festdager eller i hemmelighet omvender meg og fordømmer den kristne religion i stedet for åpent å gjendrive dem og fordømme deres intetsigende tro, la da Kains rysterter og Gehasis spedalskhet komme over meg, likeledes den rettslige straff som jeg anerkjenner å være forpliktet overfor.

Og måtte jeg bli forbannet i den kommende verden, og måtte min sjel bli oppført sammen men Satan og djevlene." (David Stern: *Restoring the Jewishness of the Gospel*, Jerusalem: The Jewish New Testament Publication 1988), side 8)

Den institusjonelle kirke blandet seg med staten og ble tragisk nok Konstantins brud. Den romerske stat/kirke anså seg selv for å være Guds Rike ved at de kombinerte den politiske og militære makten til Konstantin med Origenes allegoriske tolkning av Skriften. Man behøver bare å reise til Roma og Vatikanet for å se dette stat/kirke bryllupets imperialistiske natur.

Kirken ble snart oversvømmet av hedninger som antok den nye kristne religionen, men som aldri fikk et personlig forhold til Jesus som deres Herre og Frelser. Utvendig bekjente de seg til å være kristne, for at de kunne motta

keiserens gunst og komme seg opp i den romerske verden.

Dette forandret kirkens natur og hele dens karakter. Disse ikketroende brakte sitt hat mot jødene med seg inn i denne nye kristne tro. De forandret ikke sine guder; de bare forandret religionene.

Det var bare et spørsmål om tid, før deres jødehat åpenbarte seg ved antisemittiske erklæringer og handlinger fra den romerske kirke og regjering, som i det vesentlige var en og den samme.

I løpet av dette fjerde århundre, begynte forholdet mellom de kristne religiøse organisasjonene og jødene å bli enda dårligere. I det femte århundre kom til slutt det endelige bruddet med den romerske stat/kirke, som så på jødene som andreklassens borgere, som for alltid måtte være merket og klassifisert som utstøtte fra det normale system og samfunnets aksepterte standard.

Denne tidlige antisemittiske praksis fra den mektige romerske stat/kirkes side, la fundamentet for jødernes fremtid, slik de kom til å oppleve den i form av utrolige lidelser og forfølgelse i de neste 1500 årene.

Etter hvert som den kristne tro spredde seg, kom flere og flere land under innflytelse av den romerske kirken. Vi må også her huske, at mange mennesker i disse landene, slik det også var i Rom, tok imot kristendommen uten å kjenne Jesus personlig og erfare det virkelige livet i Ham. Alt de gjorde, var å bytte religioner. De fortsatte med sine antijødisk holdninger og den politikken som hadde sitt utspring fra den romerske verden.

Korstogene

En av de mørkeste timene for jødene, var årene da korstogene fant sted. Korstogene var militære ekspedisjoner, ledet av myndighetene, med kirkens velsignelse. Hensikten med disse korstogene var å ta det Hellige Land tilbake fra muslimene og stanse spredningen av islam. Disse ”kristne” korstogene fant sted i løpet av det ellefte, tolvte og trettende århundre.

Selv om noen av korsfarerne var oppriktige (men villledede) kristne, var mange flere av dem, de samme ond hjertede menn, som bare var kristne i navnet. Korstogene ga dem en unnskyldning for å drepe og plyndre ustraffet i Guds navn, mens paven tilga dem deres synder.

Korsfarerne hatet ikke bare muslimene, de hatet også jødene. Under sin erobring av det Hellige Land, noe som i seg selv var et fryktelig feilgrep, slaktet de ned tusenvis av jøder. Dette ble gjort under ”korsets banner og i Kristi navn”.

Da korsfarerne til slutt nådde Jerusalem, hadde sverdene deres badet i blod. De drepte muslimene og drev jødene inn i synagogene. Mens de sang ”Kristus, vi tilber Deg”, satte de fyr på synagogene og brente jødene, som var der inne, levende. For den kristne kirke var denne nedslaktingen en rettfærdig og glimrende Guds straffedom over de vantro. For jødene var dette bare enda et eksempel på kristent hat og myrderi, som kom til å fortsette gjennom de neste århundrene.

Antisemittisme

Det var også i den tolvte århundre, at en ny anklage mot jødene ble fremsatt. Det var en anklage om *ritualmord*. Anklagen var at hvert år, ved påske, ville jødene drepe en kristen gutt og bruke blodet hans i deres påskerituale. Dette fikk alltid fram voldshandlinger mot den lokale jødiske befolkningen. Det kom et antall andre, lignende anklager mot jødene, disse hadde alle sammenheng med kirkens sakramenter eller ritualer. De ledet også til voldshandlinger mot jødene, alle i Kristi navn.

Som et middel til å trykke jøden enda lenger ned, tvang hans kristne (les hedenske) herre fra tid til annen, alle jøder til å ha på seg et kjennetegn eller spesielle klær, som lett kunne identifisere dem som jøder. I noen land var kjennetegnet en gul "O", lignende den gule stjernen som senere ble brukt av nazityskerne.

Jødene ble også tvunget til å bo i begrensede områder, kalt ghettoer. Dette ble gjort for at de "kristne" hedningene ikke skulle behøve å komme i kontakt med og bli forurenset av disse "laverestående vesener". Det var denne holdningen Hitler spilte på, for å rettferdiggjøre sitt massebord på jødene.

Så forferdelig det enn måtte lyde, var det jødene som fikk skylden for den grusomme svartedauden som raste over Europa i 1347 – 1350. Det ble estimert at denne pesten drepte omkring en fjerdedel av hele Europas innbyggere. Fordi jødene hadde bedre hygiene, var ikke jødene så mottakelige for smitten som hedningene.

Folket trengte noen de kunne skyldte på, for den plagen de var utsatt for. Derfor snudde de seg mot jødene, som fikk føle all deres raseri. De anklaget jødene for å forgifte brønnene. Ustyrlige gjenger ble sluppet løs på jødene. Før pesten var over, ble tusenvis av jøder drept og hundrevis av jødiske samfunn ble fullstendig utslettet.

Inkvisisjonen

Deretter kom inkvisisjonen. Du husker kanskje at året 1482, var det året Columbus oppdaget Amerika. Men det var også noe annet som hendte dette året. Noe du kanskje ikke lærte da du gikk på skolen.

Den spanske inkvisisjonen (det femtende og sekstende århundre) var en av de grusomste periodene i hele kirkehistorien. I løpet av denne perioden, torturerte og myrdet lederne av den ”kristne” religion titusenvis av sanne kristne, som uten grunn ble beskyldt for å være kjettere. Men i sin higen etter blod, drepte også inkvisitoren i sin galskap hundre tusenvis av jøder. Dette ble nok en gang gjort i Kristi navn. Begynner du etter hvert å forstå hvorfor jødene blir skremt når de hører Kristi navn og føler seg truet av ”såkalte” kristne?

Inkvisisjonen var spesielt farlig for jødene i Spania og Portugal. Mens Columbus oppdaget Amerika, satte Ferdinand og Isabella, etter kirkens pålegg, i verk en systematisk plan som brakte store lidelser over jødene. De ga jødene valget om å bli tvangsdøpt (som ikke er noen dåp i det hele tatt) eller å forlate landet. Hvis de gikk med på å la seg døpe, måtte jødene fornekte sin

jødiskhet. Hvis de nektet å la seg døpe, ble eiendelene deres konfiskert og solgt til høyeste bud.

Kanskje det var disse midlene Ferdinand og Isabella brukte til å finansiere Columbus' reiser med? Jødene ble enten brent levende på kjetterbålet, eller tvunget til å forlate landet i en tilstand som bare de sterkeste overlevde. Naturligvis forbandt jødene disse forfølgelsene med kristendommen.

Luther – Holocausts teolog

1500 tallets reformasjon bragte et sårt tiltrengt pust av ren luft inn i kirken. Selv om reformatorene leste Bibelen i dens bokstavelige betydning, fortsatte de å bruke den allegoriske tolkningsmetoden av Skriftene, når det gjaldt forholdet mellom kirken og det jødiske folk, samt de profetiske skriftstedene som hadde med endetidens begivenheter å gjøre.

I 1523 skrev Luther et hefte med tittelen, *At Kristus ble født som jøde*. Han kritiserte i sterke ordelag, den katolske kirke for å tilby en hedensk type kristendom til jødene og sa: ”Hvis jeg hadde vært en jøde og hadde sett slike tosker og treskaller undervise om den kristne tro, ville jeg heller ha blitt en gris enn å bli kristen.”

Tragisk nok, vendte Luther seg mot jødene og skrev i 1542 og 1543 to hefter, der han angrep dem. Han foreslo der at jødiske skoler og synagoger skulle brennes og at jødene skulle omplasseres til egne felles bosetninger (ghettoer). Han hadde til hensikt å konfiskere all jødisk litteratur, som han betraktet som blasfemisk og forbød

rabbinerne å undervise om dødens lidelse. Han foreslo at jødene skulle nektes trygge reiseforhold for å forhindre spredning av jødedommen. Han anmodet om at all deres rikdom skulle taes fra dem og brukes til å hjelpe dem som nylig hadde konvertert til kristendommen. Han lærte at jøder skulle tvinges til å gjøre kroppsarbeid som en slags botsøvelse.

Luthers penn var dyppet i gift og hans verker inneholdt noe av det mest ondsinnede språk som noensinne har vært brukt mot det jødiske folk. Luther var ikke bare reformasjonens teolog, men hans tanker og skrifter skulle bli brukt av Hitler til "kristen" rettferdiggjørelse av Holocaust. Luthers endelige uttalelse om jødene var: "Vi gjør feil ved ikke å utrydde dem"

Takk Gud, at noen av lederne i den evangelisk-lutherske kirke, nå har gått med på å sende ut en erklæring, der de forneker Luthers ord og ber jødene om tilgivelse for deres antisemittisme i tidligere tider. Dette er et viktig eksempel som alle kirkelige organisasjoner burde følge, å uttrykke anger og sann kristen kjærlighet overfor det jødiske folk.

De russiske pogromene

Når vi nå fortsetter på denne omfattende reisen gjennom jødernes historie, kommer vi til den siste delen av det nittende århundre. Rammen er Øst-Europa. Millioner av jøder hadde tidligere flyktet fra vesten, for å unngå forfølgelse. Polen ble et fristed for dem. De polske lederne var velvillig innstilt overfor jødene og de ga dem

en viss grad av selvstyre og gjorde dem i stand til å leve uten at de følte de var under konstant trussel om forfølgelse. Jødene følte seg trygge og gammel angst begynte å blekne.

Men sporene av tårer var ikke over for dem. Russland begynte å vise sine muskler og beseiret grensestater, inklusive deler av Polen, Romania og andre Øst-Europeiske land, der det fantes store jødiske samfunn. Russland fant plutselig ut at de nå satt igjen med en uønsket befolkning på millioner av jøder.

De russiske lederne fulgte nå tidligere nasjoners eksempel og de brukte jødene som syndebukker for sine interne vanskeligheter. Løsningen på dette ”jødiske problem” var tvangskonvertering for en tredel, emigrasjon for den andre tredelen og utsultning for den siste tredelen. Det russiske ordet ”pogrom”, som betyr ødeleggelse, var navnet som ble satt på denne formelle forfølgelsen av jødene, som fant sted fra 1881 – 1921, med kirkens tragiske godkjenning. Jødene flyktet tilbake til vesten og rett inn i Hitlers ovner.

Holocaust

”Den endelige løsning på jødeproblemet”. Det var det Hitler kalte det. Jødene kalte det for Holocaust. Dette var Hitlers plan om et masse mord i den hensikt å utrydde jødene fullstendig fra denne jordens overflate. Han klarte det nesten, men Gud skulle bevare en rest.

Tyskland var blitt herjet av 1. Verdenskrig. De trengte noen de kunne legge skylden for alle deres problemer på.

Hitler pekte ut jødene. Han begynte en organisert forfølgelse av dem, med det samme han fikk makten i 1933. Kristne og jøder, på lik linje, ble stuet sammen i konsentrasjonsleire. I 1939 ble disse leirene gjort om til ”dødsleirer”.

Etter hvert som Hitler utvidet herredømmet sitt rundt i Europa, fraktet han jødene i overfylte tog fra de landene de kom fra, til disse leirene. Disse dødsfabrikkene var så effektive at de kunne likvidere 25.000 mennesker hver eneste dag!

Jødene ble fratatt alle sine klær og andre eiendeler og de ble stuet inn i gasskamre, de trodde var dusjrom. Når rommet var fullt, ble dørene lukket og menneskene ble gasset i hjel. Etterpå fjernet arbeidere gulltenner og vielsesringer, som ble smeltet om til gullbarrer. Kvinnenes hår ble klippet av og brukt til fremstilling av klær og madrasser. Menneskefett ble brukt i produksjon av billig såpe. Det som var tilbake av kroppene ble kremert og asken ble brukt til gjødsel.

Den jødiske befolkning i Europa i 1939 var omkring ni millioner. Hitler reduserte dette antallet til 3 millioner. Holocausts grusomheter vekket omsider jødene for det faktum at verden ikke ønsket dem. Det fantes ikke noe sted der de kunne bo i trygghet, utenom i deres eget hjemland. Så fryktelig denne demon-inspirerte torturen enn var, brukte Gud den til å legge ned i de jødiske hjertene, en lengsel etter å reise hjem til sitt gamle land som oppfyllelse av de Bibelske profetiene.

Naturligvis var hverken Hitler eller hans morderiske medhjelpere kristne, men i den jødiske bevissthet,

representerer de det ”kristne” Europa. Spørsmålet jødene stiller seg i dag, er: ”*Hvor var de kristne under Holocaust?*”

Det fantes mange kristne som risikerte livet for å hjelpe det jødiske folk under Holocaust. Allikevel hjalp det store flertallet av kristne, nazistene i deres omfattende jødemord.

Selv om det er vanskelig å tro, så finnes det i dag en bevegelse som benekter at Holocaust noen sinne fant sted. General Dwight Eisenhower (tidligere president i USA), regnet med at noe slikt kunne komme til å skje. Han gikk derfor inn i Ohrdruf dødsleir, den 12. april 1945 og inspiserte leiren for selv å være vitne til nazistenes grusomheter. Han skrev senere at det var hans plikt å være i den stilling at han kunne være et førstehånds vitne om disse tingene, i tilfelle det en gang skulle vokse fram en tro på at historien om nazistenes brutalitet bare var propaganda.

Jeg ber innstendig alle som har mulighet for det, å besøke USAs Holocaust Museum i Washington DC, for å se selv. Hvis du er i Israel – besøk Yad Vashem i Jerusalem.

Det er denne forfatters overbevisning at verden bygger seg opp mot et annet Holocaust. Jesus sa i Lukas 21:24 at ”Jerusalem skal ligge nedtrådt av hedninger inntil hedningefolkenes tider er til ende.” Da jødene tok kontroll over Jerusalem i 1967, var det begynnelsen til slutten på ”hedningefolkenes tider”. Dette er grunnen til at hedningenasjonene smuldrer opp. *Deres dager er talte!*

Etter hvert som hedningenasjonene fortsetter å smuldre opp, vil de forgjeves prøve å skape stabilitet og

gjenoppbygge sine land til tidligere tiders storhet. I desperasjon, kommer de til å stemme på radikale nasjonalistiske partier, som lover å dempe lidelsene til sine innbyggere og gjenopprette nasjonen. *Disse ultra-nasjonalistiske regjeringene vil legge skylden for alle problemene, på jødene.* Dette kan man allerede ane konturene av både i Russland og i andre land i vesten. Vi husker alle Vladimir Zhirinovskys ekstreme nasjonalist parti, som ble valgt inn i det russiske parlamentet for få år siden.

Jeg tror USA vil fortsette å smuldre opp og kanskje lide et økonomisk sammenbrudd. *Selv om Amerika har vært en trygg himmel for jødene, tror jeg ikke dette kommer til å være sant i den nærmeste fremtid.* Jeg tror Amerika vil legge skylden på jødene for det kommende økonomiske sammenbruddet, da kommer det til å bli en forfølgelse av jøder og sanne kristne i Amerika.

Jeg vil på det sterkeste anmode jødene i Russland og i Amerika å gjøre aliyah (vende tilbake til Israel) mens de kan. Gud vil dømme disse nasjonene. De kommer til å gi deg skylden for deres lidelser!

Ikke gjør som jødene i Tyskland, som sa: ”Det kan ikke skje her.” *Ikke bli fanget i et nytt Holocaust!* Forlat ”kjøttgrytene” i Amerika! Reis hjem til Sion! Vend tilbake til Abraham, Isak og Jakobs Gud. Oppfyll din Gudgitte skjebne og være et lys for nasjonene! Dette er ditt høyeste kall!

Til jøder som kanskje kommer til å lese disse ordene, vil jeg si: Jeg vet du ikke ønsker å høre dem. Jeg vet at det ikke føles behagelig å lese disse ordene. Det knuser

hjertet mitt å skrive dem. Jeg skriver det ikke for å såre deg. Jeg sier det ikke for at du skal bli redd. Tvert imot, jeg sier det til deg, som en kjærlig advarsel og en oppmuntring. Det beste står enda tilbake for deg, men ikke der ute i de hedenske nasjonene.

For å omskrive et Holocaust offer: Jeg har fortalt deg dette, ikke for å gjøre deg svak, men for å styrke deg. Nå er det opp til deg!

Antisionisme

Nå som det jødiske folk blir samlet i sitt gamle land, har antisemittismen skjult seg og heter nå *antisionisme*. ”Israelhets” kommer ikke bare fra araberne, men også fra ”kristne” nasjoner og fra mange ledere i kirken.

Forfølgelsene det jødiske folk har opplevd de siste 2000 årene, har vært forferdelige. Som vi har sett, kommer mye av denne forfølgelsen fra den kristne kirke. Jeg skulle ønske jeg kunne si at det nå var over. Ulykkeligvis ligger antisemittismens ånd dypt i hjertene til mange ikke-jødiske navnekristne og kirkegjengere.

Ettersom vi nå har gått inn i tidsperioden da Gud skal ”forbarme seg over Sion” (Salme 102:12-16), kommer Satan nok en gang til å hisse opp til hat mot jødene og mot Israel. Denne antisemittiske/antisionistiske ånd kommer ikke bare fra den sekulære verden, men også fra kirkens ledere. *Det finnes mange “Origenister” på talerstolene i dag.*

I dag kalles denne “nye forståelsen” for Erstatnings-teologi, Riket Nå, Herredømmet, Gjenreisning eller lignende. Disse teoriene holder seg til synet på Guds Rike, slik det ble båret fram av Origenens og Augustin.

Det er helt sikkert en god del sannhet i disse teoriene. Vi er kalt til å leve ut Guds Rikes prinsipper i våre liv i dag. Når Herren Jesus styrer og regjerer i oss, vil vi være i stand til å vandre i helhet og anvende Hans autoritet over Satan. Vi er i stand til å leve et rikt kristenliv i denne verden. Guds Rike er kommet – delvis – i den åndelige verden. Men det vil også komme bokstavelig i all sin fylde.

Vi misforstår Bibelen hvis vi bare legger vekt på en side av Guds Rike. Hvis vi bare fokuserer på den åndelige siden, vil vi gå glipp av Rikets bokstavelige side og derved får vi en tendens til å åndeliggjøre det fullstendig. På samme måte er det, hvis vi bare ser på den bokstavelige siden av Riket. Da vil vi gå glipp av dets nåværende realitet for våre liv i dag og overføre alt til fremtiden. *Det som behøves er en balansert anerkjennelse om at begge sidene av Guds Rike (åndelig og bokstavelig) blir utlagt for oss i Bibelen, men uten de ekstreme standpunktene vi nettopp har slått fast.*

Kirkens forbindelse til Israel og det jødiske folk har alltid skapt et stort skille i kirken. Denne kløften kommer til å vokse seg bredere og dypere i den nærmeste fremtid. Et antall vel ansette kirkeledere følger i Luthers fotspor.

Jesus sa at man kjenner treet på fruktene (Matt 7:16-20). Frukten av undervisningen om at kirken har erstattet Israel, er en stolt hovmod og et hat overfor det jødiske

folk, som klart står i et motsetningsforhold til Guds Ord og sann kristen karakter.

Paulus uttrykte dette med disse ordene i sitt brev til de troende i Rom, *“Jeg sier altså: Har da Gud forkastet sitt folk? Langt derifra! så ros deg ikke mot grenene (jødene)! Roser du deg, så vit at det er ikke du som bærer roten, men roten som bærer deg! (Rom 11:1, 18)*

Hvordan kan en hedning gjøre krav på å elske Jesus, som er en jøde, men på samme tid hate det jødiske folk? En ukjent forfatter uttrykte denne motsigelsen med disse ordene:

“Så merkelig at Gud valgte jøden! Men ikke så merkelig som dem som velger den jødiske Gud og hater jøden!”

Det kristne svar

Som kristne må vi granske våre hjerter og be Gud ta bort alt hat vi måtte ha, mot det jødiske folk. Vi må angre og gjøre bot for kirkens tidligere synder (våre synder) og deretter gå til det jødiske samfunn der vi bor og be om tilgivelse. Vi må bestemme oss for å ta et standpunkt for det jødiske folk i de dagene som ligger foran, og støtte og oppmuntre dem med våre bønner og kjærlig gjerninger.

Til slutt kaller Gud det jødiske folk ut fra de hedenske nasjonene, for å reise tilbake til deres gamle land, vi må hjelpe dem på den måten vi har muligheter for, uansett hva det måtte koste oss. Dette er den sanne sammenheng av den undervisningen Jesus ga, med hensyn til Hans dom over hedningene, som det står om i Matteus Evan-

gelium. Jesus instruerte de rettferdige ikke-jødene: *”Da skal kongen si til dem ved sin høyre side: Kom hit, dere som er velsignet av min Far! Arv det rike som er beredt for dere fra verdens grunnvoll ble lagt. For jeg var sulten, og dere gav meg mat. Jeg var tørst, og dere gav meg å drikke. Jeg var fremmed, og dere tok imot meg. Jeg var naken, og dere kledde meg. Jeg var syk, og dere så til meg. Jeg var i fengsel, og dere kom til meg.*

Da skal de rettferdige svare ham og si: Herre, når så vi deg sulten og gav deg mat, eller tørst og gav deg å drikke? Når så vi deg fremmed og tok imot deg, eller naken og gav deg klær? Når så vi deg syk eller i fengsel og kom til deg? Og kongen skal svare og si til dem: Sannelig sier jeg dere: Alt dere gjorde mot én av disse mine minste brødre, det gjorde dere mot meg.”

(Matt 25:34-40)

LITTERATURLISTE

Booker, Richard. *Blow the Trumpet in Zion*, Shippensburg: Destiny Image, 1985.

Brown, Michael. *Our Hands are Stained with Blood*, Shippensburg: Destiny Image, 1992.

Eusebius. *The History of the Church*, New York: Bames and Noble, 1965.

Gruber, Daniel. *The Church and the Jews: The Biblical Relationship*, Springfield: General Council of the Assemblies of God, 1992.

Juster, Dan and Intrater, Keith. *Israel, the Church and the Last Days*, Shippensburg: Destiny Image, 1990.

Juster, Dan. *Jewish Roots*, Rockville: DAVAR, 1986.

Perowne, Stewart, *Caesars and Saints.- The Rise of the Christian State*, New York: Bames and Noble, 1992.

Roth, Sid. *Time is Running Short*, Shippensburg: Destiny Image, 1990.

Shanks, Hershel. *Christianity and Rabbinic Judaism*, Washington: Biblical Archaeology Society, 1992.

Stem, David. *Restoring the Jewishness of the Gospel*, Jerusalem: Jewish New Testament Publications, 1988.

Wilson, Marvin. *Our Father Abraham*, Grand Rapids: Eerdmans and Dayton: Center for Judaic-Christian Studies, 1989.

Den Tragiske Historien om Kristen Antisemittisme

Forfølgelsen det jødiske folk har erfart i løpet av de siste 2000 årene, har vært gruoppvekkende. Mye av denne forfølgelsen har kommet fra den kristne kirke. En antisemittismens ånd ligger fremdeles dypt innebygget hos mange navnekristne, ikke-jødiske troende og kirkeledere. Forholdet kirken har til jødene og nasjonen Israel kommer, om ikke lenge til å føre til en alvorlig splittelse i kirken. Både jøder og kristne må bli informert!

I denne lille boken utlegger den kjente, amerikanske forfatteren og Bibellæreren, Richard Booker følgende aktuelle informasjon:

- ◆ Begivenhetene som skilte kristendommen fra dens jødiske røtter i de første tre hundre år av kirkens historie.
- ◆ Hvordan kirken tok opp i seg, hedenske tanker og skikker som la grunnen for at antisemittisme ble en offisiell læresetning i kirken.
- ◆ Hvordan Hitler kunne sitere Martin Luther for å rettferdiggjøre Holocaust.
- ◆ Hva de kristne burde gjøre i lys av våre dagers verdensbegivenheter som blåser liv i antisemittismens flammer.

ALEF forlag

ISBN 82-8027-001-9